

*п. М. Корісник
до виконання*

*Управління куль-
тури,
національ-
ностей та
релігій*

УКРАЇНА
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСНА РАДА
Восьме демократичне скликання
(Тридцять сьома сесія)

РІШЕННЯ

20.12.2024

м. Івано-Франківськ

№ 1063-37/2024

Про затвердження регіональної
цільової програми "Збереження
історичної пам'яті та популяризація
Галича – могутньої столиці
Галицького князівства"
на 2025-2027 роки

*п. М. Зарожинна
до виконання
згідно повноважень
(13.02.25) д. Кош*

Відповідно до статті 43 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні", зважаючи на значення Галицько-Волинської держави як першої етнічної Української держави та в контексті вшанування у 2025 році 820-ї річниці від загибелі творця Галицько-Волинського князівства Романа Мстиславича, а також належної підготовки і відзначення в області цієї ювілейної дати, враховуючи висновки та рекомендації постійної комісії обласної ради з питань культури, духовності та інформаційної політики, обласна рада

вирішила:

1. Затвердити регіональну цільову програму "Збереження історичної пам'яті та популяризація Галича – могутньої столиці Галицького князівства" на 2025-2027 роки (далі – Програма) (додається).
2. Обласній державній адміністрації забезпечити координацію та виконання заходів Програми.
3. Департаменту фінансів обласної державної адміністрації (Н. Кучма) передбачати кошти для належної реалізації заходів Програми, виходячи з можливостей дохідної частини обласного бюджету.
4. Контроль за виконанням рішення покласти на першого заступника голови обласної ради В. Гладія і постійну комісію обласної ради з питань культури, духовності та інформаційної політики (М. Гринечко).

Голова обласної ради

Олександр СИЧ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення обласної ради
від 20.12.2024 № 1063-37/2024

Регіональна цільова програма
"Збереження історичної пам'яті та популяризація
Галича – могутньої столиці Галицького князівства"
на 2025-2027 роки

Замовник Програми:
Івано-Франківська
обласна рада

Олександр СИЧ

Керівник Програми:
перший заступник голови
обласної ради

Василь ГЛАДІЙ

ПАСПОРТ
регіональної цільової програми
"Збереження історичної пам'яті та популяризація
Галича – могутньої столиці Галицького князівства"
на 2025-2027 роки

1. Ініціатор розроблення Програми (замовник): Івано-Франківська обласна рада.
2. Розробник Програми: Івано-Франківська обласна рада.
3. Терміни реалізації Програми: 2025-2027 роки.
4. Етапи фінансування Програми: упродовж 2025-2027 років.
5. Орієнтовні обсяги фінансування Програми: 2915,0 тис. грн (два мільйони дев'ясот п'ятнадцять тисяч гривень).

Роки	Орієнтовні обсяги фінансування, тис. грн		
	обласний бюджет	місцеві бюджети	інші джерела
2025	1025,0	У межах кошторисних призначень	-
2026	940,0	У межах кошторисних призначень	-
2027	950,0	У межах кошторисних призначень	-
Всього	2915,00	У межах кошторисних призначень	-

6. Очікувані результати виконання Програми: Виконання Програми дасть змогу належним чином вшанувати створення першої етнічної української держави – Галицько-Волинського князівства і пам'ять про її творця Романа Мстиславича, а також сприятиме патріотичному вихованню молоді, пропагуванню української національної історії, самобутнього мистецтва та культури.

Сприятиме розвитку туристично-рекреаційної привабливості давнього Галича, соціально-економічному прогресу місцевих територіальних громад.

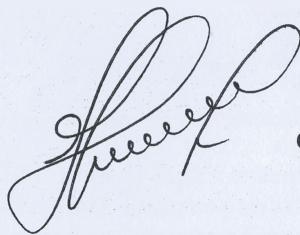
Забезпечить просвітницьку та виховну роль національної історико-культурної спадщини.

Активізує наукові дослідження спадщини давнього Галича.

Покращить умови для задоволення духовних потреб жителів і гостей Івано-Франківської області.

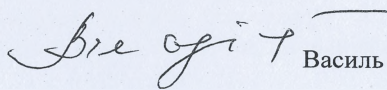
7. Терміни проведення звітності: звіт про хід виконання Програми подається обласній раді щоквартально до 15 числа місяця, наступного за звітним кварталом, відповідно до поставлених мети та завдань.

Замовник Програми:
Івано-Франківська
обласна рада

Олександр СИЧ

Керівник Програми:
перший заступник голови
обласної ради

Василь ГЛАДІЙ

**Обґрунтування доцільності розроблення і прийняття
регіональної цільової програми "Збереження історичної пам'яті та
популяризація Галича – могутньої столиці Галицького князівства"
на 2025-2027 роки**

Вступ

Серед старовинних міст України Галич займає особливе місце. Територія, на якій виникло місто, була заселена ще задовго до його появи. Сліди перших поселень виявлені в добу неоліту, бронзового та ранньозалізного віку, зокрема трипільської культури.

У III-IV ст. землі нашого краю заселяли представники черняхівської культури, а в V-VII ст. на Верхньому Дністрі вже існували поселення слов'ян-склавинів. Трохи пізніше, десь у VIII-IX ст., коли ці землі належали племінному об'єднанню літописних білих хорватів, тут виникло укріплене поселення, яке дало початок Галичу як місту. Вже тоді Галич згадується потужним центром племені білих хорватів, осередком центральноєвропейської геополітики XII-XIV ст.

З X ст. Галицькі землі увійшли до складу Київської Русі, але вже у 1097 р. після Любецького з'їзду виокремилися у кілька удільних князівств із центрами у Перемишлі, Тербовлі, Звенигородці. У 1141 р. князь Володимирко Володарович (1141-1153 роки) об'єднав князівства в одне зі столицею в Галичі. У цей час Київ поступово втратив свою гегемонію, натомість Галич почав відігравати виняткову роль у подіях XII – першої половини XIV ст. Він став великим осередком Русі.

Особливої могутності Галицьке князівство досягло за часів правління Ярослава Осмомисла (1153-1187 роки). В цей час у Галичі утворено єпископство, існували школи, бібліотеки, скрипторій – майстерня для переписування книг. До наших днів збереглася цінна пам'ятка місцевої літературної школи – Галицьке Євангеліє 1144 р. У часи правління Ярослава Осмомисла Галич перебував у зовнішньополітичній орбіті німецького імператора Фрідріха Барбаросси та візантійського імператора Андроніка Комніна. Галицький князь Ярослав Осмомисл контролював Карпатські перевали та Царгородське гирло Дністра з фортеці Аккерман (сучасний Білгород-Дністровський в Одеській області).

У 1199 р. Галичем оволодів волинський князь Роман Мстиславич (1199-1205 роки). Він об'єднав галицькі та волинські землі в єдину Галицько-Волинську державу. Роль Галича знову зростає. Він, як наймогутніша твердиня, фактично став великокнязівським престолом, тобто політичним центром усіх давньоруських міст.

Після коронування Данила Романовича (1201-1264 роки) папською короною у кінці 1253 р. Галицько-Волинське князівство стало в один ряд із існуючими монархіями Центральної Європи, а сама держава отримала офіційну назву королівство Русі. І якщо в період XII ст. Галич перейняв політичне лідерство тільки у південно-західному регіоні Київської Русі, то

протягом XIII – першої половини XIV ст. Галич став центром політичного, економічного і релігійного життя тогочасних українських земель.

Добу княжого Галича яскраво представляє білокам'яна архітектура. Крім величного Успенського собору (1151-1157 роки), фундамент якого до сьогодні вражає своїми розмірами, і храму Святого Пантелеймона (1194 р.), у місті знаходилося близько двох десятків літописних церков та монастирів. Використавши архітектурні здобутки Києва, Візантії, Угорщини, Німеччини, Польщі, галицькі майстри створили свою самобутню школу, яка поставила монументальне будівництво в ряд найвидатніших культурних досягнень середньовічної епохи.

На початку XIV ст. Галич став центром окремої від Києва і Володимира-Суздальського митрополії, що стало результатом прагнень українців до церковної самостійності. В той же час заснування Галицької митрополії стало завершальним етапом формування Галицько-Волинської держави за європейським зразком, у якій повинні поєднуватися світська і духовна влада.

У 1340 р. правляча династія королівства Русі припинила своє існування. Внаслідок цього землі Галичини та Волині були приєднані до складу Польської корони та Великого князівства Литовського. Попри це Галич і надалі зберігав особливий статус давньої столиці у монархії династії П'ястів, Анжу та Ягеллонів. У 1367 р. джерела фіксують згадки про магдебурзьке право, що засвідчує широкомасштабний розвиток тогочасного міського самоврядування за європейськими принципами. Періодом XIV-XVII ст. датується побудова на Галич-Горі мурованого замку, поява ремісничих цехів, відновлення митрополичого осідку в с. Крикос.

В умовах панування на українських землях іноземних загарбників відродженням слави стародавнього Галича переймалися лише окремі науковці. І лише зі здобуттям Україною незалежності у 1994 р. держава створює Національний заповідник "Давній Галич". Заповідник існує на базі комплексу пам'яток історії і культури, об'єднаних між собою історично та ландшафтно, і є культурно-освітнім і науково-дослідним закладом.

Сьогодні на обліку установи близько 150 археологічних пам'яток, серед яких поселення палеоліту, неоліту і мезоліту, трипільської культури, культур шнурової кераміки та фракійського гальштату, давньоруські поселення.

З метою популяризації культурної спадщини Галича у Національному заповіднику "Давній Галич" діє 3 музеї (Музей історії Галича, Музей етнографії і Музей караїмської історії та культури), як структурні підрозділи. Створено Картинну галерею та Малий виставковий зал з постійно діючою виставкою археології.

У селі Крикос, яке знаходиться на території заповідника, збереглася система оборонних споруд з кількома рядами потужних валів. На мальовничому пагорбі над Дністром височать мури Галицького замку IX-XIII-XVII ст. Крім цього, на території заповідника розміщені майже 200 археологічних пам'яток, які документально засвідчують етапи зародження та подальшого розвитку історичного міста. Серед них: фундаменти

Успенського Собору (XII ст.), церква Пантелеймона (1194 р., с. Шевченкове), церква Різдва Христового (XIII ст., м. Галич), Старостинський замок (XVII ст., м. Галич), церква Успіння Пресвятої Богородиці (XVI ст.), каплиця св. Василя (XVII ст.), обидві в селі Крикос. Саме тому Галич та його заповідний комплекс слід розглядати як показову історичну репрезентацію Галичини та всієї України у світі.

Головна мета діяльності Національного заповідника "Давній Галич" полягає не тільки у збереженні пам'яток, але й у тому, щоб здійснювати їх широкий показ та популяризацію. Зокрема, зусиллями колективу заповідника проводяться етнографічні свята річного циклу: "Вечорниці на Андрея", новорічно-різдвяні дійства, "Великодні фестини", Свято Хліба тощо. Вже традиційними стали музейно-туристичний фестиваль "Галицька брама", "Галицьке лицарство", Всеукраїнський фестиваль гармат "Сальви лицарській звитязі". Музеєм етнографії втілюється програма "Живий музей". А також щорічно проходить Всеукраїнська Патріарша проща у с. Крикос поблизу церкви Успіння Пресвятої Богородиці (XVI ст.).

Однак подальше комплексне наукове дослідження давнього Галича, розвиток туристично-рекреаційної складової економіки Галицької територіальної громади Івано-Франківського району та Прикарпаття загалом, формування на основі історичної спадщини Галича бази для патріотичного виховання молоді неможливі без координаційних зусиль Івано-Франківської обласної ради як виразника інтересів територіальних громад області.

Прийняття Програми зумовлено такими причинами:

- потребою активізації роботи з виявлення, дослідження, збереження, популяризації та використання культурної спадщини давнього Галича;
- необхідністю забезпечувати подальший розвиток туристично-рекреаційного потенціалу Галича як складової частини Прикарпаття;
- потребою популяризації української історії та культури через історичні, культурні, археологічні, архітектурні та сакральні пам'ятки давнього Галича;
- потребою сприяння формуванню національної політики пам'яті, розвитку національної свідомості, патріотичному вихованню молоді, пропагуванню української національної історії, самобутнього мистецтва та культури.

Законодавча база для розроблення Програми:

- Конституція України;
- Закон України "Про місцеве самоврядування в Україні";
- Постанова Кабінету Міністрів України від 08.02.1994 № 81 "Про Державний історико-культурний заповідник у м. Галичі Івано-Франківської області";
- Бюджетний кодекс України;
- інші нормативно-правові акти.

Мета Програми

Метою Програми є пропагування української національної історії, сприяння у здійсненні науковцями досліджень минулого княжого Галича, розвиток індустрії туризму навколо спадщини столиці Галицько-Волинської держави як складової розвитку місцевих громад.

Основні завдання Програми:

- формування національної політики пам'яті;
- патріотичне виховання молоді;
- сприяння зростанню туристичної привабливості природних, історичних, культурних, археологічних, архітектурних та сакральних пам'яток давнього Галича, що покращить соціально-економічний розвиток Прикарпаття;
- надання підтримки здійсненню наукових досліджень спадщини давнього Галича;
- патріотичне виховання на прикладах історії княжого Галича молодого покоління українців;
- видання друкованої продукції, організація мистецьких виставок, присвячених середньовічному столичному Галичу.

Фінансове забезпечення Програми

Фінансове забезпечення реалізації заходів Програми здійснюється за рахунок коштів обласного бюджету, з урахуванням вимог статті 85 Бюджетного кодексу України, виходячи з можливостей дохідної частини, а також інших джерел фінансування відповідно до вимог чинного законодавства України.

Очікувані результати дії Програми:

- підвищення рівня обізнаності жителів і гостей Івано-Франківської області з історією Галича та України;
- належне вшанування витоків Української державності та пам'яті творця Галицько-Волинської держави – Романа Мстиславича;
- сприяння формуванню національної політики пам'яті, розвитку національної свідомості, патріотичному вихованню молоді, пропагуванню української національної історії, самобутнього мистецтва та культури.

Контроль за виконанням Програми

Організація виконання Програми покладається на управління культури, національностей та релігій Івано-Франківської обласної державної адміністрації. Системний моніторинг виконання Програми здійснюється виконавчим апаратом обласної ради і постійною комісією обласної ради з питань культури, духовності та інформаційної політики.

Додаток
до регіональної цільової програми
"Збереження історичної пам'яті та
популяризація Галича – могутньої
столиці Галицького князівства"
на 2025-2027 роки

**Перелік заходів, обсяги та джерела фінансування регіональної цільової програми
"Збереження історичної пам'яті та популяризація Галича – могутньої столиці Галицького князівства"
на 2025-2027 роки**

№ з/п	Найменування заходу	Виконавець	Термін виконання, роки	Орієнтовні обсяги фінансування, тис. грн		
				Всього	обласний бюджет	місцеві бюджети
1	2	3	4	5	6	7
1.	Створення та презентація 3D віртуального туру Успенським Собором та дитинцем Княжого Галича	Галицька міська рада, департамент міжнародного співробітництва та євроінтеграції громад облддержадміністрації, Національний заповідник "Давній Галич"	2025 2026 2027	100,0 100,0 100,0	100,0 100,0 100,0	У межах кошто-рисних призна-чень
2.	Придбання та встановлення інформаційних інтерактивних сенсорних екранів на пам'ятках історії та архітектури Галича	Галицька міська рада, управління інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю облдержадміністрації	2025 2026 2027	155,0 100,0 100,0	155,0 100,0 100,0	-/-
3.	Проведення Міжнародної науково-історичної конференції вшанування пам'яті князя Романа Мстиславича, в тому числі видання матеріалів	Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Національний заповідник "Давній Галич"	2025 2026 2027	90,0 - -	90,0 - -	-/-

1	2	3	4	5	6	7
4.	Видання та презентація друкованої продукції (книг, альбомів, промоційних матеріалів) про Княжий Галич, його історію, культуру та духовність, в тому числі: — ілюстрованої книги для дітей про історію Галича "Галицький князь Ярослав Осмомисл"; — двомовного інформаційного видання "Галицькі історичні мандри"; — "Караїми в Галичі. Речі матеріальної та духовної культури"; — Стародавні страви галицьких газдинь"	Галицька міська рада, управління інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю облдержадміністрації, Національний заповідник "Давній Галич"	2025 2026 2027	150,00 150,00 200,00	150,00 150,00 200,00	—/--
5.	Завершення виготовлення Плану організації території (II частина)	Департамент розвитку громад та територій, дорожнього, житлово-комунального господарства, містобудування та архітектури обласної державної адміністрації, Національний заповідник "Давній Галич"	2025 2026 2027	100,0 350,0 350,0	100,0 350,0 350,0	—/--
6.	Неінвазійні археологічні дослідження Золотого току	Національний заповідник "Давній Галич", Галицька міська рада	2025 2026 2027	90,0 - -	90,0 - -	—/--
7.	Проведення Галицького туристичного форуму	Департамент міжнародного співробітництва та євроінтеграції громад облдержадміністрації, Галицька міська рада, Національний заповідник "Давній Галич"	2025 2026 2027	60,0 60,0 60,0	60,0 60,0 60,0	—/--

1	2	3	4	5	6	7
8.	Створення двомовного аудіогіду про визначні пам'ятки історії та архітектури Галича	Галицька міська рада, департамент міжнародного співробітництва та євроінтеграції громад облдержадміністрації, Національний заповідник "Давній Галич"	2025 2026 2027	50,0 - -	50,0 - -	—/--
9.	Встановлення туристично-інформаційних вказівників, знаків, стендів на пам'ятках архітектури	Галицька міська рада, департамент міжнародного співробітництва та євроінтеграції громад облдержадміністрації, Національний заповідник "Давній Галич"	2025 2026 2027	40,0 40,0 -	40,0 40,0 -	—/--
10.	Організація та проведення фестивалю "Галицька брама"	Управління культури, національностей та релігій облдержадміністрації, Національний заповідник "Давній Галич", Галицька міська рада	2025 2026 2027	40,0 40,0 40,0	40,0 40,0 40,0	—/--
11.	Організація та проведення виставки "Ремісничий двір Давнього Галича"	Національний заповідник "Давній Галич", управління культури, національностей та релігій облдержадміністрації	2025 2026 2027	У межах кошторисних призначень	У межах кошторисних призначень	—/--
12.	Організація та проведення Всеукраїнського художнього пленеру "Галич – могутня столиця Галицького князівства"	Управління культури, національностей та релігій облдержадміністрації, Галицька міська рада	2025 2026 2027	50,0 - -	50,0 - -	—/--
13.	Організація та проведення фестивалю класичної музики "Форт Галич"	Управління культури, національностей та релігій облдержадміністрації, Національний заповідник "Давній Галич", Галицька міська рада	2025 2026 2027	40,0 40,0 40,0	40,0 40,0 40,0	—/--

1	2	3	4	5	6	7
14.	Організація та проведення театралізованих історичних реконструкцій	Національний заповідник "Давній Галич", Галицька міська рада, управління культури, національностей та релігій облдержадміністрації	2025 2026 2027	60,0 60,0 60,0	60,0 60,0 60,0	--
Всього по програмі:				2915,0	2915,0	--

Замовник Програми:
Івано-Франківська
обласна рада

Керівник Програми:
перший заступник голови
обласної ради

[Handwritten signature]
[Handwritten signature]

Олександр СИЧ

Василь ГЛАДІЙ

